

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Bp 539 / 25.11.2010

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
765 29.11.2010

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru abrogarea art. 36 din Legea concurenței nr. 21/1996*”, inițiată de domnul senator independent Corneliu Grosu (Bp. 539/2010).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare abrogarea art. 36 din *Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, care reglementează puterile de inspecție ale inspectorilor de concurență, precum și procedura efectuării investigațiilor în cazul încălcării prevederilor *Legii nr. 21/1996*.

Potrivit *Expunerii de motive*, „*textul propus pentru art. 36 alin. (1), contravine prevederilor Codului de procedură penală*”.

II. Observații

1. Potrivit prevederilor art. 22 din *Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1/2003 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat*, autoritatea de concurență a unui stat membru poate desfășura pe propriul teritoriu orice inspecție sau investigație în scopul legislației naționale în numele și pentru autoritatea de concurență a unui alt stat membru, pentru a stabili dacă a avut loc o încălcare a articolelor 101 sau 102 din *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene* (TFUE). În ceea ce privește competența de a aplica, în România, prevederile europene incidente în materie de concurență, autoritatea națională competentă/responsabilă este Consiliul Concurenței.

Totodată, legislația Uniunii Europene prevede faptul că, la cererea Comisiei Europene, autoritățile naționale de concurență din statele membre desfășoară inspecțiile pe care Comisia le consideră necesare (potrivit art. 22 alin. 2 din *Regulamentul nr. 1/2003*). În acest sens, dispozițiile art. 36 din *Legea nr. 21/1996* stabilesc puterile de inspecție ale inspectorilor de concurență pentru investigarea încălcării prevederilor legii, puteri care pot fi exercitate numai dacă există indicii că pot fi găsite documente sau pot fi obținute informații considerate necesare pentru îndeplinirea misiunii lor. Astfel, puterile de inspecție ale Consiliului Concurenței sunt similare cu cele prevăzute de art. 20 din *Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1/2003*.

Mai mult, art. 21 alin. (3) din *Regulamentul (CE) nr. 1/2003* prevede că realizarea inspecțiilor inopinate la sediul întreprinderilor are loc doar pe baza ordinului președintelui Consiliului Concurenței, fără a fi necesară autorizarea judiciară, iar, în situația în care inspectorul de concurență efectuează inspecții în orice alte spații, inclusiv domiciliu, președintele Curții de Apel București sau judecătorul delegat de acesta are competența să emită autorizația judiciară.

Potrivit art. 5 din regulamentul menționat, autoritățile de concurență ale statelor membre sunt competente să aplice articolele 101 și 102 din TFUE, în cazuri individuale. În acest scop, acționând din oficiu sau ca urmare a unei plângeri, ele pot lua următoarele decizii:

- să solicite încetarea unei încălcări;
- să dispună măsuri provizorii;
- să accepte angajamente;
- să impună amenzi, penalități cu titlu cominatoriu sau orice alte sancțiuni prevăzute de dreptul lor național.

Atunci când, pe baza informațiilor de care dispun, condițiile de interdicție nu sunt îndeplinite, ele pot decide, de asemenea, că nu există motive pentru a interveni.

Având în vedere natura juridică a regulamentelor europene, rezultă, în fapt, că autoritatea română de concurență, respectiv Consiliul Concurenței, este competentă să aplice direct prevederile art. 101 și 102 din TFUE, dobândind atribuții în acest sens. Neîndeplinirea acestor atribuții, astfel cum au fost conferite prin actul legislativ european ori eliminarea acestora pe plan național reprezintă încălcarea obligațiilor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene, de natură să conducă la declanșarea de către Comisia Europeană a procedurii prevăzute de art. 258 din TFUE.

2. Referitor la motivarea avută în vedere de către inițiatori, menționăm faptul că, dacă percheziția, ca și măsură procesual penală, este reglementată în *Codul de procedură penală* în Titlul III – *Probele și mijloacele de probă*, Capitolul II – *Mijloacele de probă*, Secțiunea VIII – *Ridicarea de obiecte și înscrisuri. Efectuarea percheziției*, de la art. 100 până la art. 111, actul procedural al percheziției trebuie delimitat de alte procedee prevăzute de legislația în vigoare și care reprezintă activități extrapenale: controale și razii ale poliției efectuate în temeiul *Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, cu modificările și completările ulterioare*, controale vamale, efectuate potrivit *Regulamentului de aplicare a Codului vamal al României*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 707/2006, cu modificările și completările ulterioare*, controlul efectuat de grăniceri, în conformitate cu *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001 privind frontiera de stat a României, cu modificările și completările ulterioare* etc.

Codul de procedură penală reglementează în detaliu cazurile, condițiile și organele competente să autorizeze și să pună în aplicare această măsură. *Constituția României, republicată*, însă, prin art. 27, reglementează condițiile pe care percheziția trebuie să le respecte, având în vedere că o asemenea activitate presupune o intruziune a autorităților în viața unei persoane și o restrângere a unor drepturi și libertăți fundamentale, cum ar fi *libertatea individuală sau inviolabilitatea domiciliului*.

De asemenea, tot legea fundamentală, la art. 23 alin. (2), prevede că „*Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege*”.

3. Consiliul Concurenței a fost înființat ca autoritate administrativă autonomă în domeniul concurenței, iar măsurile dispuse și sancțiunile aplicate de acesta sunt de natură administrativă, și nu jurisdicțională. Drepturile conferite inspectorilor de concurență au în vedere atât specificul activității de control exercitate, cât și importanța socială a acestei activități de ordine publică (se descurajează, astfel, comportamentul contrar normelor adoptate în

activitatea economică și financiară și se asigură mediul concurențial loial între societățile comerciale, aceasta constituind expresia concretă a obligației statului, prevăzută de art. 135 alin. (2) lit. a) din *Constituție*).

Prin urmare, putem aprecia că măsurile dispuse de Consiliul Concurenței, în temeiul art. 36 din *Legea nr. 21/1996* (similar măsurilor prevăzute de art. 20 alin. (2) lit. a) din *Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1/2003*) sunt proporționale cu scopul legitim urmărit, întrucât numai în acest mod se asigură desfășurarea în condiții optime a operațiunilor de control de către Consiliul Concurenței. În plus, acestor măsuri de natură administrativă le sunt asociate, prin art. 36 alin. (6) din *Legea nr. 21/1996*, suficiente garanții constituționale referitoare la limitele ordinului de inspecție, precum și la posibilitatea contestării acestei măsuri administrative în fața unei instanțe judecătorești.

De altfel, referitor la inviolabilitatea domiciliului, aceeași opinie o regăsim și în jurisprudența Curții Constituționale, care a statuat, prin *Decizia nr. 296/2005* și *Decizia nr. 6/2010*, că, în cazul sediilor industriale sau comerciale care nu sunt în același timp și locuri de domiciliu, inviolabilitatea sediului nu este supusă acelorași reguli ca spațiul în care se desfășoară viața privată a unei persoane și că, prin urmare, autoritățile pot exercita controlul asupra activității profesionale care se desfășoară în aceste sedii. În consecință, Curtea Constituțională a reținut că activitățile pe care Consiliul Concurenței le controlează nu țin de sfera privată, ci, dimpotrivă, de cea publică, vizând în mod evident ocrotirea unui interes general (protecția, menținerea și stimularea concurenței și a unui mediu concurențial normal, în vederea promovării intereselor consumatorilor).

Totodată, remarcăm că reglementări asemănătoare se regăsesc și la art. 19 din *Legea nr. 108/1999 pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii, republicată*, precum și la art. 7 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 91/2003 privind organizarea Gărzii Financiare, cu modificările și completările ulterioare*.

4. De asemenea, semnalăm că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, raportată la jurisprudența CEDO (cauza Niemtz vs. Germania și cauza Societe Colas Est vs. Franța) și a Curții Europene de Justiție (cauza Hoeschst vs. Comisia, cauza Roquette Freres S.A. vs. Comisia), efectuarea unei inspecții fără mandat judiciar este posibilă dacă sunt îndeplinite următoarele criterii:

- să existe un interes de ordine publică (protecția, menținerea și stimularea concurenței și a unui mediu concurențial normal, în vederea promovării intereselor consumatorilor);

- inspecțiile efectuate fără mandat să fie necesare pentru a se putea îndeplini scopul controlului (obligarea inspectorilor de concurență de a obține un mandat judiciar înaintea efectuării fiecărei inspecții poate duce la alertarea asociațiilor/administratorilor companiilor despre iminența inspecției și, în consecință, nu se realizează scopul controlului – descoperirea și investigarea încălcărilor prevederilor *Legii nr. 21/1996*, precum și a prevederilor articolelor 101 și 102 din TFUE);

- prevederile legale ce reglementează inspecțiile trebuie să cuprindă o garanție constituțională adecvată mandatului judiciar, altfel spus, reglementarea legală trebuie să fie de așa natură încât să-l asigure pe cel inspectat de faptul că inspecția se efectuează potrivit legii, are un scop bine definit și precizează clar limitele mandatului inspectorilor de concurență – cerință complinită de art. 36 alin. (6) din *Legea nr. 21/1996*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului